

Ежелгі Қазақстан

тарихы

6-СЫНЫП

Тарих пәнінің мұғалімі:

Хасиятқулова Раъно

Үй тапсырмасы

Қ а ң л ы л а р.

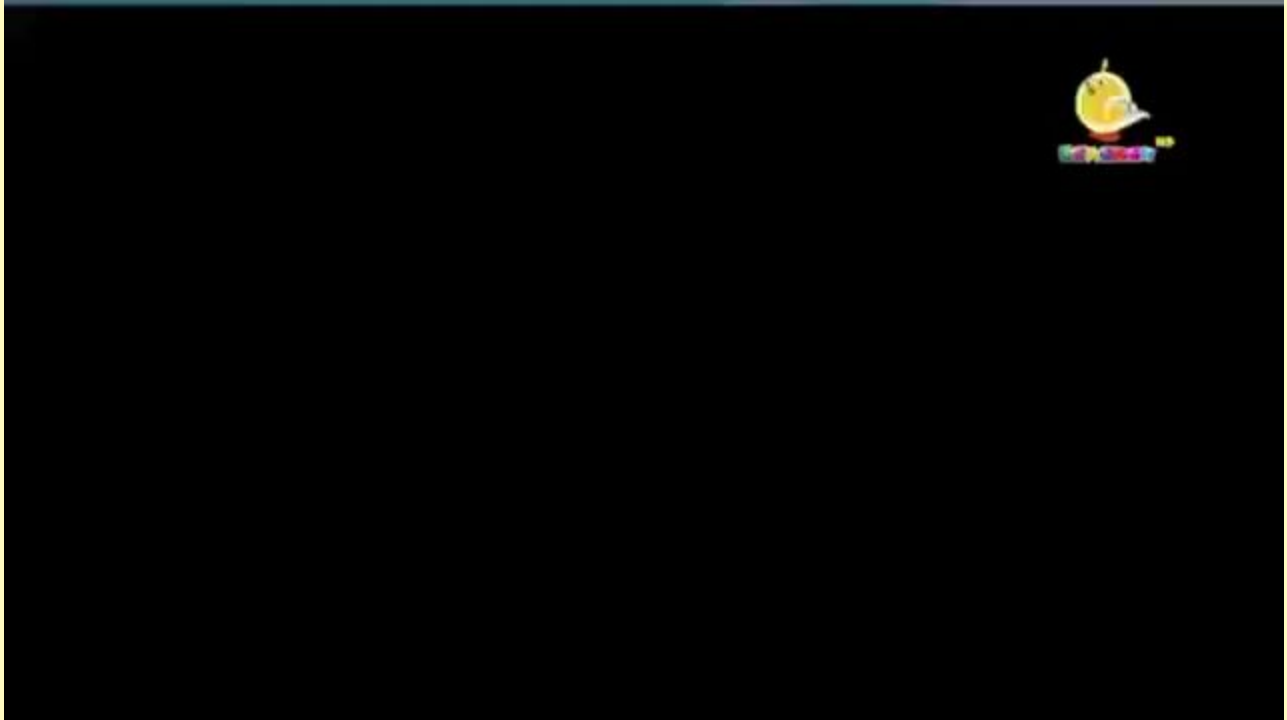

“Дұрыс па, бұрыс па?”

**Қаңлылардың Алтын-асар, Көк-мардан,
Пұшық-мардан деген қалалары болды**

Дұрыс

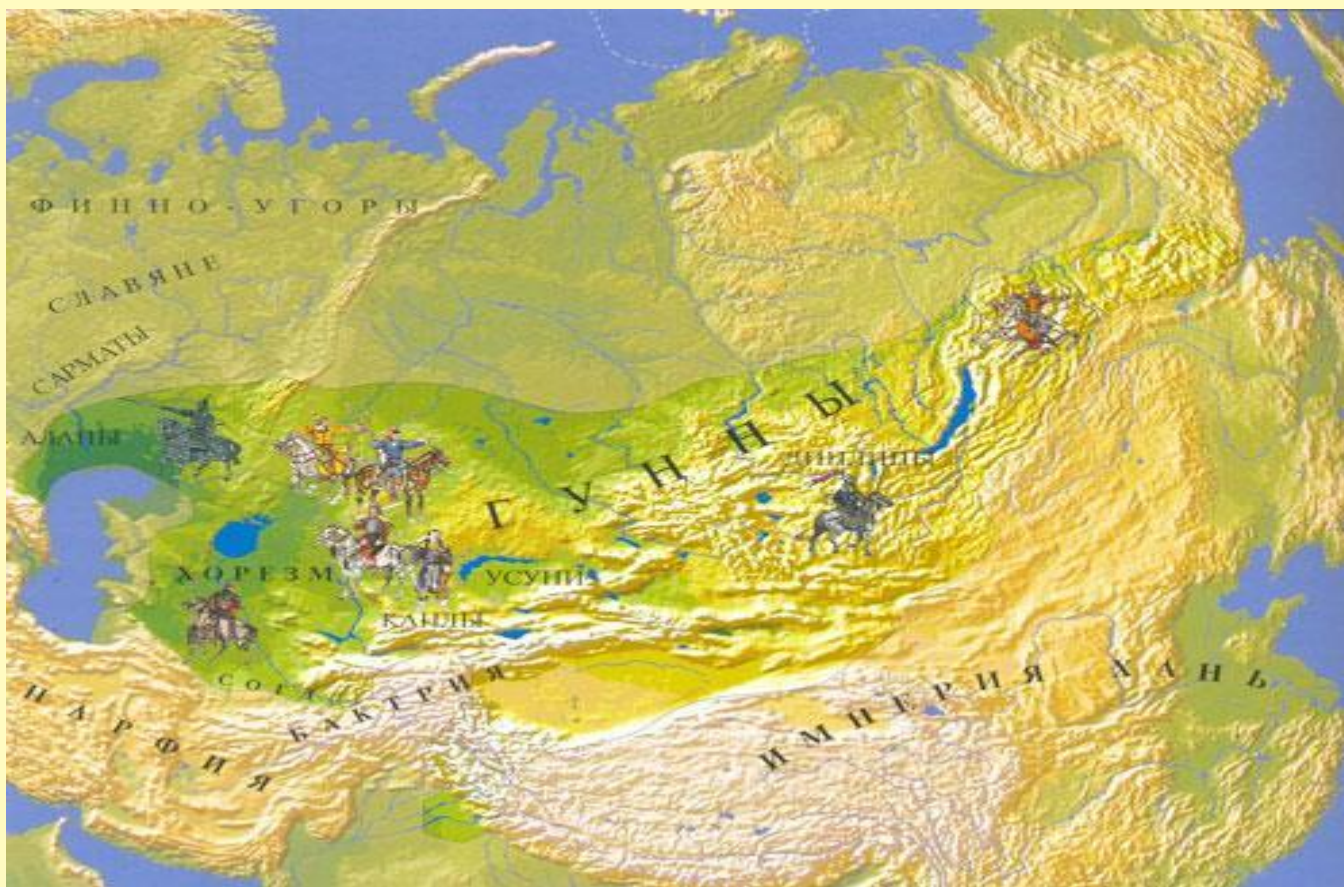

Ғұндар

Ғұндар тарихы. Ғұн мемлекетінің қалыптасуы.

- ❖ **Б.з.б. I мыңжылдықта қазіргі Монғолияның оңтүстігінен Каспий өңіріне дейінгі аралықта әртүрлі тайпалар мекендеген.**
Қытайлар хунну, кейде сунну деп атаған бұл тайпалар “халықтардың Ұлы қоныс аударуы” дәуірінде белгілі болды.
Қытайлар ғұндардың басшысын шаньюй деп атаған.

Мөде – Ғұн мемлекетінің негізін қалаушы

Б.з.б. III ғасырда Мөде Қытаймен кескілескен ғұн тайпаларын біріктіріп, ғұндардың билеушісі – **шанью** деген атақ алады. Ол шексіз билікке – “**Аспан ұлы**” деген атаққа ие болды.

ФИННО-УГОРЫ

СЛАВЯНЕ

САРМАТЫ

МИДЫ

ХОРЕЗМ

УСУНЬ

КАНДЫ

ПАРФИЯ

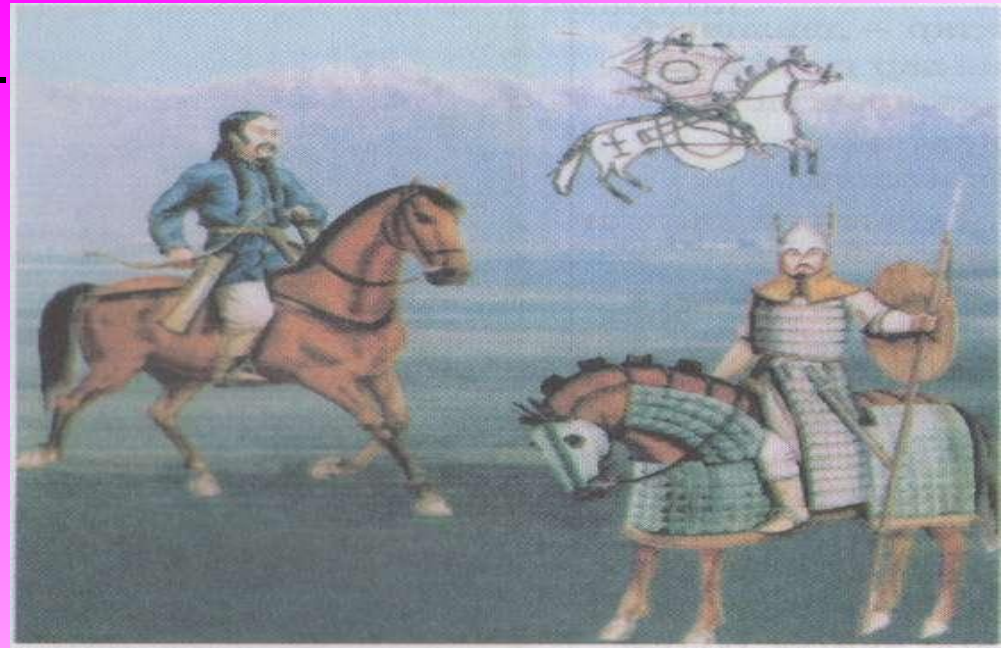
БАКТРИЯ

ГУННЫ

ИМПЕРИЯ ЛАНЬ

Ғұндар мемлекетінің құрылымы:

- ❖ Сол, орталық, оң қанат.
- ❖ Түменбасы, мыңбасы, жүзбасы, онбасы.
- ❖ Ғұндар жақсы ұйымдастырылған атты әскер үлкен маңызға ие болды.
- ❖ Олар негізінен садақпен, найзамен қаруланған.
- ❖ Жылына үш рет ақсақалдар кеңесі өтті.

Ғұн тайпаларының бірлестігі:

- ❖ Б.з.б. 4- б.з.3 ғасырларда Байкалдан Ордосқа дейінгі аралықты мекендеді.
- ❖ Ғұндар мен Қытай арасындағы соғыс 300 жылға созылды.
- ❖ Б.з.б.3 ғасырда Цинь патшалығы Ұлы Қытай қорғанын тұрғызды.
- ❖ Құдыретті Мөде Хань әулетін жеңіп, өзіне бағынышты етті.

Ғұндардың батысқа жылжуы:

- ❖ Б.з.б. 1 ғасырдың ортасында оңтүстік және солтүстік болып бөлінді.
- ❖ Солтүстіктегі Ғұндар Чжи-чжи шаньюйдің басшылығымен батысқа қарай жылжиды.
- ❖ Талас өзенінің шығыс жағына қоныстанды.
- ❖ Б.з. 2 ғасырында Арал маңына қоныстана бастады.
- ❖ Б.з.б. 2 ғасырда Батыс Еуропаға жетті.

Жұмбақ сан

1) Ғұн билеушісі қалай деп аталды?

1. хан. 2. гуньмо. 3. шаньюй.

2) Ғұн тайпалары батысқа қарай қай ғасырда жылжыды?

1. б.з.б. 3 ғасыр. 2. б.з.б. 2 ғасыр. 3. б.з.б. 1 ғасыр.

3) Ғұн мемлекеті қай кезеңде екіге бөлінді?

1. б.з.б. 5 ғасыр. 2. б.з.б. 1 ғасыр. 3. б.з.б. 4 ғасыр.

4) Қытай мемлекеті Ұлы Қытай қорғанын кімдерден қорғану үшін тұрғызды?

1. Ғұндардан 2. Сақтардан 3. Қаңлылардан

5) Солтүстік ғұндардың билеушісі кім болды?

1. Чжи-Чжи. 2. Мөде. 3. Еділ.

3 3 2 1 1

“Қарлы кесек”

ФИННО-УГОРЫ

СЛАВЯНЕ

САРМАТЫ

МИДЫ

ХОРЕЗМ

УСУНЬ

КАНДЫ

ПАРФИЯ

БАКТРИЯ

ГУННЫ

ИМПЕРИЯ ЛАНЬ

Үйге тапсырма.

**§. “Ғұндар тарихы” тақырыбын
оқу.**

**Тақырып бойынша
тест құрастыру.**